

Jordbruksverket

Yttrande över förslag till ändrade föreskrifter - förflyttning av hästdjur mellan Sverige, Norge, Danmark och Finland (SJVFS 2021:13)

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar.

Bakgrund och innehållet i förslaget

Vid förflyttning av hästar mellan medlemsstater krävs normalt att hästen åtföljs av ett hälsointyg som utfärdats av en officiell veterinär. Lagstiftningen ger vissa möjligheter till undantag från hälsointyg. Förslagsställaren uppger att Sverige sedan 90-talet haft ett undantag från krav på hälsointyg vid förflyttning av registrerade hästdjur till vissa tävlingar och andra aktiviteter i Norge, Danmark och Finland. Registrerade hästar har kunnat resa utan hälsointyg så länge de har kunnat styrka att de ska delta i eller har deltagit i någon av de aktiviteter som undantaget har omfattat. Det avtal som undantaget har byggt på skrevs om i samband med att förordning (EU) 2016/429¹ skulle börja tillämpas och de svenska föreskrifterna anpassades i enlighet med det nya avtalet.

EU-kommissionen har haft synpunkter på utformningen av den överenskommelse som finns mellan Sverige, Norge, Danmark och Finland. Kommissionens invändningar har framför allt handlat om att det inte finns tillräcklig spårbarhet vid dessa förflyttningar och att artikel 69 i förordning (EU) 2020/688² som möjliggör vissa undantag för registrerade hästdjur inte tillåter bilaterala överenskommelser. Det behöver vara möjligt för alla medlemsstater att flytta hästar till en medlemsstat som tillåter undantag från kravet på hälsointyg, dock med förbehåll att den mottagande medlemsstaten är informerad och den avsändande medlemsstaten har meddelat att de uppfyller alla krav som mottagarlandet ställer.

Förslagsställaren har uppgett att nya skrivningar tagits fram gemensamt mellan Sverige, Norge, Danmark och Finland för att hästhållare ska kunna fortsätta flytta hästar mellan länderna. För att undantaget ska gälla krävs även att det skrivs in i Jordbruksverkets föreskrifter.

Regleringen ska träda i kraft den 1 september 2024.

¹ Europaparlamentet och rådets förordning (EU) 2016/429 av den 9 mars 2016 om överförbara djursjukdomar och om ändring och upphävande av vissa akter med avseende på djurhälsa ("djurhälsolag").

² Kommissionens delegerade förordning (EU) 2020/688 av den 17 december 2019 om komplettering av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/429 vad gäller djurhälsokrav för förflyttningar av landlevande djur och kläckägg inom unionen.

Konsekvenser för företag

Förslagsställaren uppger att det enligt tidigare beräkningar finns ca 77 000 företag med häst i Sverige och att en överväldigande majoritet av dessa är enmansföretag, även om det förekommer företag med flera anställda. De som framför allt påverkas är de som tävlar med hästar samt vissa som bedriver avel för vilka det kan bli enklare att delta i avelsvärderingar och rov. En mycket grov uppskattning är att ca 10 % av företagen påverkas, vilket skulle innebära ca 7700 företag.

Regleringen innebär att den som ska utnyttja undantaget ska registrera förflyttningen i systemet TRACES NT. En uppskattning är att denna registrering tar ca 10 minuter per förflyttning. Om 10 % av företagen gör 2 förflyttningar per år som tar 10 minuter innebär detta totalt 2 567 timmar per år. Om arbetskostnaden är 300 kr per timme innebär regleringen totalt 770 100 kr per år i administrativ kostnad för företagen för att registrera förflyttningarna. I den särskilda konsekvensanalysen som bifogas uppger förslagsställaren att den samlade kostnaden för de administrativa bördor som upphävs på grund av föreskriften uppgår till 385 000 kr. Det innebär att den administrativa bördan kommer att öka med 385 100 kr per år (770 100-385 000).

Förslagsställaren uppger vidare att den föreslagna förändringen kommer att minska kostnaderna för företagen. Hälsointygen ska utfärdas av en officiell veterinär och om alla förflyttningar skulle kräva hälsointyg skulle detta skulle kunna försvåra möjligheterna att få tag på en officiell veterinär, något förslagsställaren menar kan vara en utmaning redan utan krav på hälsointyg. Minimikostnaden för ett hälsointyg är 2 275 kronor. Jämfört med att inte ha något undantag, och med samma antaganden som ovan, minskar kostnaden för hälsointyg med minst $7\,700 \times 2 \times 2\,275 = 35\,035\,000$ kr per år för de hälsointyg som skulle utfärdas i Sverige. Till detta ska också läggas de hälsointyg som utfärdas i det andra landet inför återresan. Om ett hälsointyg kostar lika mycket i samband med återresan skulle det innebära att besparingen fördubblas.

Förslagsställaren uppger vidare att det sannolikt är ett stort steg för många att använda TRACES NT och de DOCOM som krävs inför förflyttningen, men att förhoppningen är att detta ska vara övergående. Jämfört med det tidigare undantaget kommer fler kunna utnyttja möjligheten att förflytta hästar utan hälsointyg eftersom förslaget inte innehåller några begränsningar vad gäller vilka tävlingsgrenar inom hästsport som omfattas av undantaget.

Regelrådets bedömning

Regelrådet bedömer att samtliga delasppekter är godtagbart redovisade. Det framgår varför förslaget lämnas och vilken betydelse ett undantag från reglerna om hälsointyg skulle kunna få för berörda företag. Det framgår vidare att det huvudsakligen är mindre företag som berörs och det finns en uppskattning av hur många företag som kan tänkas beröras. Det finns en viss kostnadsberäkning även om Regelrådet ställer sig tveksamt till förslagsställarens redovisning av vilka besparingar förslaget skulle kunna leda till. I konsekvensutredningen finns en jämförelse av de administrativa kostnaderna i den gamla respektive den nya regleringen. Det framgår dock inte av konsekvensutredningen om det även tidigare funnits kostnader för hälsointyg och i så fall vilka. Regelrådet menar att konsekvensutredningens kvalitet hade förbättrats om det även gick att se en jämförelse av sådana kostnader, inte bara vilken kostnadsbesparing skulle bli om undantaget från hälsointyg införs. Regelrådet kan dock ändå utläsa att förslaget med reglerat undantag från krav på hälsointyg skulle kunna medföra en viss kostnadsbesparing för berörda företag.

Regelrådet noterar vidare att förslagsställaren tar upp de synpunkter som EU-kommissionen haft på den tidigare överenskommelsen mellan Sverige, Norge, Danmark och Finland. Enligt Regelrådets mening framgår det inte tydligt hur förslagsställaren tagit tillvara synpunkterna om att EU-förordningen inte tillåter bilaterala överenskommelser vid utformningen av det nya föreskriftsförslaget. Det hade ökat förståelsen om förslagsställaren beskrivit även denna del lite mer ingående.

Vidare kan noteras att även om Regelrådet haft formell tid på sig att hantera ärendet har Regelrådet valt en översiktlig hantering av granskningen, givet perioden på året med färre sammanträden.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i:

- [Ekonomistyrningsverkets stöd för konsekvensutredningsarbetet.](#)
- [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredningsarbetet.](#)

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 3 juli 2024.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjer och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av Katarina Kjellström

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Katarina Kjellström
Föredragande

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.